

ಬಿಲ್ಲಪತ್ರ ಉಪಯೋಗಳು:

ಬಿಲ್ಲಪತ್ರ ಬೇರನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಯ್ಯ ಹೇನು ಕೆಣಸಿ ಮಾಡ್ವಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಲೇಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣಗಳು ಬೇಗ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆಯ ಎಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೆನ್ಸಾಗಿ ಅರೆದು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸುವುದರಿಂದ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿದ ಕಪ ಕರಗಿ ಕೆಮ್ಮು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು, ಶೋಧಿಸಿ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಭೇದಿ/ರಕ್ತಭೇದಿ ಶಮನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆಯ ತಿರುಳನ್ನು ಅರೆದು, ಬಿಸಿಮಾಡಿ ತಲೆಗೆ ಹಣ್ಣುವುದರಿಂದ ತಲೆಹೊಟ್ಟಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಬೇರನ್ನು ನರದೌಬ್ಜಲ್, ಸಂಧಿವಾತ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆ ಎಲೆಯ ರಸ 8 ಚಮಚದಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ನಿತ್ಯ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮಥುಮೇಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ 2 ತೊಲ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ 2 ತೊಲದಂತೆ 2-3 ವಾರ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾಮಾಲೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಲ್ಲಪತ್ರೆ ಎಲೆಯ ರಸ 8 ಚಮಚದಷ್ಟುನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮಥುಮೇಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ :

ಈ ಕರಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಲವ ಪ್ರಸ್ತುಕಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧಾರಿಸಿ ಕ್ರಾಡಿಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ರೈತರು ತಜ್ಜರ್ಖ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಕೊರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮತ್ತು / ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಔಷಧಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಿಕಾರ

ಬಿಲ್ಲಪತ್ರ

ಫೆಬ್ರವರಿ 2018

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ಕೆಫೇರಿ

4ನೇ ಮಹಡಿ, ವನವಿಕಾಸ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ,

18ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560003.

ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : 080-23464089/23466431

ಇ-ಮೇಲ್ : ceokampa@gmail.com

ಬಿಲ್ಪತ್ತೆ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು

: ಆಗಲ್ ಮಾರ್ಮೆಲೋಸ್
(*Aegle marmelos*)

ಕುಟುಂಬ

: ರೂಟೇಸಿ (Rutaceae)

ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಗ

: ಹಣ್ಣ, ಬೆರು, ಎಲೆ ಮತ್ತು ತೊಗಟೆ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಹೆಸರು

: ಬಿಲ್ಪ

ಪರಿಚಯ:

ಮುಳ್ಳಾಗಳುಳ್ಳ ಬಿಲ್ಪ ಮರವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಹಾತೀವರಾಶ್ರಿಯ ದಿವಸ ಬಿಲ್ಪಪತ್ತೆಯಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಶಿವನು ಒಲಿಯುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶಿವನ ದೇವಾಲಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಈ ಮರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮರಗಳು ಕಾಣುವುದು ಅಪರೂಪ. ಈ ಮರವು ಎಲೆ ಉದುರುವ ಬಹುವಾಷಿಕ ಮರವಾಗಿದ್ದು 6.0–10 ಮೀ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮರವು ಮೇ-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೂಗಳ ಬಣ್ಣ ತಿಳಿ ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು. ಅಂಡಾಕಾರದ ಕಾಯಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ್ವಾರಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿಯ ಜಿಪ್ಪು ಬಲುಗಟ್ಟಿ. ಬೀಜಗಳ ಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಂಟು ದ್ರವವಿರುತ್ತದೆ.

ಉಗಮ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ:

ಈ ಬೆಳೆಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಮೂರ್ವ ಫ್ರಾಂಗೆಲ್ ಮಧ್ಯ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮಶೀಲೋಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಧೆಲ್ಲಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕನ್ನಡದ ಇತರೆ ಹೆಸರುಗಳು :

ಬಿಲ್ಪ, ಬಿಲ್ಪಡ, ಬಿಲ್ಪಪತ್ತೆ, ಬೆಳೆವಿನ ಮರ, ಬೇಲಿಪತ್ತೆ, ಮಲಾರ

ಇತರೆ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರುಗಳು:

ಸಂಸ್ಕರ್ತ : ಬಿಲ್ಪ, ಶ್ರೀಪಲ, ಶಾಂಡಿಲ್, ಶೈಲೂಪ, ಮಾಲಾರ
ಂಡಿ : ಬೇಲ್
ಶೆಮಿಶು : ಬಿಲ್ಪ, ವಿಲ್ಪಂ
ಶೆಲುಗು : ಮಾರೇಡು, ಪಂಡು ಬಿಲ್ಪ
ಇಂಗ್ಲೀಷ್ : ಬೇಲ್ ಘ್ರಾಟ್, ಸ್ಕ್ರೋನ್ ಆಪಲ್, ಹೆಲೆಲಿಫ್ರೂಟ್, ಬೆಂಗಾಲ್ ಕ್ರೀನ್

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು:

ಉಣ್ಣ ಮತ್ತು ಹವಾಗುಣ :

ಬಿಲ್ಪತ್ತೆ ಮರವನ್ನು ಲಘು ಮಣ್ಣ, ಜೆಡಿಮಣ್ಣ ಹಾಗೂ ವಿಧವಿಧವಾದ ಮಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಚ್ಚಿ ಮರಳು ಹೊಂದಿದ ಮಣ್ಣ ಇಂಡ್ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಒಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಂಬಾವಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬೆಳೆಂತುಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಉಷ್ಣವಲಂಪುಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹ ಬೆಳೆ.

ಖೂಮಿ ಸಿದ್ದತೆ :

ಖೂಮಿಯನ್ನು 2–3 ಬಾರಿ ಜೆನ್‌ನಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಹೆಂಟೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಸಿದ್ದ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಉಳುಮೆಗೆ ಹೆಕ್ಕೆರಿಗೆ 10 ಟಿಂಗ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಳಿಗಳು:

ಶಾಂತಿ, ಮಿಶ್ರಾಪುರಿ, ಶಿಜಾ, ರಾಮ್‌ಪುರಿ, ಅಜಾಮತಿ, ದರ್ಮಾಗಜಿ, ಕರ್ಮಾರಿಯಾ

ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಾಟ ಮಾಡುವಿಕೆ :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಗಿಡಗಳನ್ನು 10–12 ಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಬೀಜವನ್ನು ಜಾನ್‌ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಸಿಮಡಿ ತಯಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮಳ್ಳಾಗಲದಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೊಬ್ಬರ :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವಧಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳಾದ ಏರಮಳಗೊಬ್ಬರ, ಹಸಿರೆಲೆಗೊಬ್ಬರ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಕಳೆ ಹತೋಟಿ:

ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳ್ಳಾಗಲದ ನಂತರ ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ 30 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ನೀರಾವರಿ

ಬಿಲ್ಪತ್ತೆ ನೆಡುತೋಟಿಗೆ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷ ವಾರಕ್ಕೆನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಹದಿನ್ಯೇದು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರುಣಿಸಿದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀರುಣಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಟ ಹಾಗೂ ರೋಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ :

ಸಾವಯವ ಹಾಗೂ ಜ್ಯೌವಿಕ ಕೆಟ ಹಾಗೂ ರೋಗನಾಶಕಗಳಾದ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ/ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ, ಗೋವಿನ ಗಂಜಲ, ಮಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬಹುದು. 5–10 ಮಿ.ಲೀ. ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ 15 ದಿನಕೊಮ್ಮೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು 1 ಗಿಡಕ್ಕೆ 150–250 ಗ್ರಾಂ ಹಾಕಬೇಕು.

ಕೊಯ್ಯು ಮತ್ತು ಇಳ್ಳಿದವರಿ

ಗಿಡನೆಟ್ಟೆ 7–8 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಾಗಲು ಒಂದು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಾಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿನ ಸಮೀತ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹಣ್ಣಾಗಳು ಮೊದಲು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ನಂತರ ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. 1 ಮರಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 300–400 ಹಣ್ಣಾಗಳು ಬಿಡುತ್ತವೆ. 1 ಕೆ.ಜಿ. ಹಣ್ಣೆನ ತಿರುಗೆ ರೂ. 40 ರಿಂದ 60 ಬೆಲೆ ಇದೆ. ತೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಬೇಕು. 1 ಕೆ.ಜಿ. ತೊಟ್ಟೆಗೆ ರೂ. 50–70 ಹಾಗೂ 1 ಕೆ.ಜಿ. ಬೇರಿಗೆ ರೂ. 70–100 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಖಿಟ್ಕ ಮತ್ತು ಆದಾಯ(ಒಂದು ಹೆಕ್ಕೆರಿಗೆ)

ಬೆಳೆ	ದರ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ) (ರೂ.)	ಖಿಟ್ಕ (ರೂ.)	ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ರೂ.)
ಬಿಲ್ಪತ್ತೆ	40–60	40,000–70,000	1,50,000 –2,30,000